

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2024

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a XII-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Sfârșitul strălucitelor domnii ale lui Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun au arătat că în secolul al XV-lea principala grijă a românilor va fi apărarea în fața pericolului otoman. Campania din 1420 [...] a demonstrat că multă vreme în viitor destinul românilor va fi marcat de relațiile lor cu turcii. Pentru români complicat era nu numai faptul că aveau de înfruntat un inamic foarte puternic, în fața căruia au căzut, rând pe rând, toate țările de la sud de Dunăre, dar și lipsa lor de unitate politică. [...]

Moartea lui Dan al II-lea a deschis o luptă aprigă între moldoveni și unguri pentru tronul Țării Românești. Regele Sigismund îl declarase domn pe Vlad Dracul, pe care l-a onorat cu unele favoruri, între care și ordinul Dragonului, care i-a adus și porecla de Dracul. Alexandru cel Bun s-a grăbit să înscăuneze pe Alexandru Aldea. În același an (1431) sultanul a trimis o oaste împotriva Țării Românești. Noul domn a avut sprijin de nădejde din partea moldovenilor, dar nu a putut rezista multă vreme în fața puterii superioare a turcilor. A trebuit să se prezinte la Poartă cu capul plecat pentru a lăsa acolo ostatici și a relua plata tributului. Soarta sa însă era pecetluită: susținându-i pe turci și-i făcuse dușmani pe unguri și chiar pe moldoveni. După ce participase în 1436 la o expediție devastatoare a turcilor în Transilvania, rămăsese izolat și ungurilor nu le-a fost greu să-l înlocuiască cu Vlad Dracul (1436-1447).“
(I. Țurcanu, *Istoria ilustrată a românilor*)

B. „Cu susținerea regelui și cu propriile mijloace, lancu de Hunedoara și-a creat o armată puternică cu care intenționa să ducă o luptă victorioasă împotriva turcilor. Rezultate nu au întârziat să apară. În primăvara anului 1442, el dădea la Sibiu o lovitură distrugătoare trupelor turcești, care invadaseră Transilvania. Urmărindu-i pe turci, el a pătruns în Țara Românească, unde l-a impus domn pe Basarab al II-lea. Noile trupe turcești sosite în grabă pentru a restaura autoritatea sultanului în Țara Românească au fost înfrânte în valea Ialomiței. “

(I. Țurcanu, *Istoria ilustrată a românilor*)

C. „În anii 1443-1444 marele comandant desfășoară o campanie pe teritoriul Serbiei și al Bulgariei, eliberează Nișul și Sofia și amenință chiar centrul Imperiului otoman. Însăpămânați de această „campanie lungă”, turcii cer pace, care se încheie, grație lui lancu, în 1444 pe 10 ani. [...] După alegerea ca guvernator al Ungariei, lancu de Hunedoara a încheiat un sistem militar creștin comun, alcătuit din toate cele trei țări române, din albanezii lui Gheorghe Kastriot (poreclit Skanderbeg) și din forțele sârbești. S-a intitulat chiar voievod al Țării Românești (1447) și a luat sub tutelă Moldova, de la al cărui domn a primit cetatea Chilia.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

D. Un eveniment important [...] a fost bătălia de la Kossopolje, din 17-19 octombrie 1448. O armată creștină din 22000 de oameni [...] a trebuit să lupte împotriva unei oști otomane de 50 000 de oameni. Lancu de Hunedoara nu a reușit să facă joncțiunea cu trupele albaneze ale lui Skanderbeg. Creștinii au suferit o înfrângere grea. În urma acestui eșec, lancu pierde funcția de guvernator al Ungariei, dar și-a păstrat rolul de principal responsabil pentru armată și pentru veniturile coroanei ungare. Noul sultan, Mehmed al II-lea, a impus Ungariei [...] o pace pe trei ani. [...]

În a doua și principala sa domnie (1456-1462), Vlad Țepeș a avut de înfruntat greutăți foarte mari. La început el nu avea susținerea Ungariei și a Transilvaniei, unde se aflau câțiva pretendenți la tronul muntean, iar Moldova era istovită de lupte îndelungate pentru domnie și devenise vasală a Turciei. În 1457, l-a susținut pe Ștefan, fiul lui Bogdan al II-lea, să se ridice în scaunul Moldovei. A putut apoi să întreprindă razii în Transilvania împotriva pretendenților la tronul muntean. Treptat ardelenii au trebuit să-și schimbe atitudinea față de el. [...]

La începutul anului 1462 Vlad trecea Dunărea atacând cu succes trupele turcești și devastând teritoriul stăpânit de sultan. Știa însă că trupele sale erau cu mult inferioare, ca număr, față de cele otomane, de aceea a cerut, cu insistență, ajutor de la regele Ungariei, Matias Corvin.”

(I. Țurcanu, *Istoria ilustrată a românilor*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați o acțiune desfășurată de lăncu de Hunedoara din sursa **B**, menționând o cauză și o consecință ale acesteia, selectate din sursa **A**, respectiv din sursa **C**. **5 puncte**
2. Prezentați un fapt istoric desfășurat în relațiile internaționale din deceniul șase al secolului al XV-lea la care participă și românii, utilizând și două informații din sursa **D**. **7 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații care vizează Țara Românească, selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*) **3 puncte**
4. Formulați, pe baza celor patru surse date un punct de vedere referitor la relațiile dintre statele din spațiul românesc, susținându-l cu câte o informație selectată din fiecare sursă. **7 puncte**
5. Prezentați un fapt istoric din secolul al XIV-lea la care participă domnitorul Țării Românești precizat în sursa **A** și unul din deceniul șapte al secolului al XV-lea, care are loc în contextul evenimentelor din sursa **D**, stabilind o asemănare între aceste fapte. **12 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice, un punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale din spațiul intracarpatic în secolele al XVI-lea - al XVIII-lea. **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, un eseu despre evoluția spațiului românesc în secolele al XIX-lea - al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea a două proiecte politice referitoare la statul român modern elaborate în spațiul românesc extracarpatic, în deceniul trei al secolului al XIX-lea;
- prezentarea unei constante în desfășurarea faptelor istorice din anul 1864, care au loc în politica internă a statului român;
- prezentarea unei constante în desfășurarea acțiunilor la care participă românii în relațiile internaționale din perioada 1880-1918;
- prezentarea a două asemănări între prevederile legilor fundamentale din România, adoptate în deceniile trei și patru ale secolului al XX-lea;
- argumentarea, prin două fapte istorice, a unui punct de vedere cu privire la organizarea instituțională a României din ultimele patru decenii din secolul al XX-lea.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, argumentarea unui punct de vedere (prezentarea faptelor istorice relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.